

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Josebe Iturrioz Lopez

*Ordizia,
Gipuzkoa
(1978)*

Aurkibidea

Biografia

Ordizian jaioa. Amak liburu-denda zeukan Donostian. Hainbat tokitan egin zituen ikasketak (Jakintza ikastola, REM eta institutua) eta ondoren Filosofian lizentziatu zen. Berdintasun Masterra egin ostean, berdintasun teknikari moduan hasi zen lanean, Tolosan. Berdintasun gaietan hainbat lan egin ditu ordutik: aholkularitza, besteak beste. Emakumeen aldeko borrokan konrometitu, Plazandreak eta Medeak talde feministetan ibili zen. LGTBIQ+ kolektiboaren aldeko mugimenduan ere badabil, oso gaztetatik. Drag King tailerrak eman izan ditu, besteak beste. Telebistako tertulietan eta aurkezle lanetan ere aritu izan da, gai horiekin lotuta.

Zintak

ORD-055

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2021-04-20
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

ORD-056

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2021-04-20
- **Iraupena:** 95 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

ORD-057

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2021-07-01
- **Iraupena:** 120 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Umetan bihurria, alaia, mugitua zen

- **Erref:** ORD-055/003
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:03:05. **Bukatu:** 00:06:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Ordizian besteentzat ume bitxia eta arraroa izango zela uste du. Bihurria, mugitua, alaia, irudimentsua... zen. Generoaren eta orientazioaren ikuspegitik ez zen arau sozialean sartzen. Haurtzaroko bizipenak sentikorragoak direla azaltzen du.

2. Normala ez izateagatik

- **Erref:** ORD-055/005
- **Iraupena:** 0:04:07. **Hasi:** 00:06:43. **Bukatu:** 00:10:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria

Laburpena:

Txikitatik jakin izan du ez zela normala. Hainbat bizipen kontaktzen ditu. Indarkeria mota asko jasan izan ditu. Galdera asko egin izan dizkiote. Adibideak jartzen ditu.

3. Genero indarkeriaz

- **Erref:** ORD-055/006
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:10:50. **Bukatu:** 00:13:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria

Laburpena:

Ile luzea uzten zuenean, oso neska guapa zenez, gizonen desira oso modu bortxatzailean eta nazkagarrian bizitu zuela aipatzen du. Bortxa edo abusuak askotarikoek jasaten dituztela azaltzen du, baita lesbiana eta transgeneroek ere. Bortizkeria oso konplexuak bizi dituztenek, biktimarengandik espero den rola betetzen ez badute, egoera gatazkatsua sortzen dela dio.

4. Lehenengo harreman lesbikoak

- **Erref:** ORD-055/008
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:14:55. **Bukatu:** 00:16:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Hamasei urterekin neska batekin hasi zen. Lehenagotik irakurtzen hasita zegoen eta ikasketekiko ikuspegia ere aldatua zeukan. Gozatu egin zuen institutuan. Harreman lesbikoak bizitzea herrian gogorra egin zitzaioala dio.

5. Gizonezkoen astakeriak harreman lesbikoen aurrean

- **Erref:** ORD-055/009
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:16:22. **Bukatu:** 00:18:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria

Laburpena:

Hainbat pasarte kontaktzen ditu azaltzeko beste emakume batekin harreman intimoa agertuz gero, normala izan dela gizonezkoek edozer esan edo egitea.

6. Lesbianismoa eta transexualitatea gizonezkoen iruditeria erotikoa

- **Erref:** ORD-055/011
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:18:40. **Bukatu:** 00:21:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria

Laburpena:

Lesbianismoa gizonezkoen iruditeria erotikoa oso objektu indartsua dela azaltzen du, baita transexualitatea ere. Hainbat bizipen kontaktzen ditu.

7. Heterosexualitatetik urrun, harreman askeagoak

- **Erref:** ORD-055/012
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 00:21:32. **Bukatu:** 00:25:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Heterosexualitatetik urrun daudenek, sexualitate askeagoak aldarrikatu izan dituzte eta horretarako eremuak sortu, baina posible izan da, hain justu, ez delako inguru heteroarautuan gertatzen. Granadako jardunaldi batzuetan hiru mila emakume elkartu zirenekoa kontaktzen du.

8. Heteroaraua zer den eta nola eragiten duen

- **Erref:** ORD-055/013
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:25:14. **Bukatu:** 00:28:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Heteroaraua zer den azaltzen du. Hor murgilduak dauden gorputzek nortasun markatu bat daukate eta harremana ere zehaztua dago, baita harreman sexuala ere.

9. Heteropatriarkatuaren eragina

- **Erref:** ORD-055/014
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:28:11. **Bukatu:** 00:29:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Heteropatriarkatuak espeziearen produkzioan eta gizartearen antolakuntzan duen eraginean sakontzen du.

10. Ugalketa: batzuk presionatu, beste batzuk baztertu

- **Erref:** ORD-055/016
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:30:07. **Bukatu:** 00:32:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Espeziearen erreprodukzioaren kontuan tratu bikoitza egiten dela azaltzen du: gizarteak batzuei ama noiz izango diren galdera gainean jartzen die eta beste batzuek ez dira ontzat hartzen ama izan daitezten.

11. Ugalketa erduz eta zaintza sareez hausnartu beharra

- **Erref:** ORD-055/017
- **Iraupena:** 0:03:49. **Hasi:** 00:32:01. **Bukatu:** 00:35:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Iruditzen zaio hausnartu beharra dagoela gure espeziea nola erreproduzitu eta nola egituratu zaintza sareak. Gurasoek orokorrean pentsatzen dute umeak beraienak direla, baina umeak beren buruaren jabe dira. Gaur egungo ereduaren kritika egiten du.

12. Familia eredu bitarrak

- **Erref:** ORD-055/018
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:35:50. **Bukatu:** 00:38:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Familia eredu desberdinak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria

Laburpena:

Familia ereduari buruzko kritika egiten du. Eredu bitarretik ez dela irteten azaltzen du. Familia nuklearretako bortizkeriari buruz hitz egiten du.

13. Heteroaraua birplanteatzearen onurak

- **Erref:** ORD-055/019
- **Iraupena:** 0:04:03. **Hasi:** 00:38:58. **Bukatu:** 00:43:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Denen onerako heteroaraua birplanteatzea beharrezkoa dela azaltzen du. Emakume eta gizon izateko modu hegemonikoak erabat zehazten ditu patriarkatuak.

14. Generoari buruzko ikuspegia aldatzeko beharra

- **Erref:** ORD-055/021
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 00:43:42. **Bukatu:** 00:46:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Generoarena Kopernikori gertatutakoarekin konparatzen du. Generoarekiko ikuspegian aldaketa paradigmaticoa gertatzen ari dela azaltzen du. Errealitatea bitarra ez denez, esku hartze asko egiten dira gorputzak emakume edo gizon estandarretara egokitzeko.

15. Genero aniztasuna zigortuta

- **Erref:** ORD-055/022
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:46:54. **Bukatu:** 00:49:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Emakume eta gizon kategoriak erabili ezin direnean, zailtasuna sortzen da, baina aniztasunera ohitzea oso polita dela dio. Gizarteak aniztasuna zigortzen du genero rol finkoak bete daitezen lortzeko.

16. Genero rolak eta hezkuntza

- **Erref:** ORD-055/024
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:50:21. **Bukatu:** 00:53:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Umeek genero rolak betetzeko eskolak, familiak eta inguruak duten eraginaz hitz egiten du.

17. Genero bortizkeria; mezu ezberdinak neskontzat eta mutilentzat

- **Erref:** ORD-055/025
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:53:11. **Bukatu:** 00:55:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria

Laburpena:

Neskek kontuz ibiltzeko mezua oso goiz jasotzen dutela azaltzen du, eta ostera mutilei ez zaiela bortizkeriarik ez erabiltzeko mezurik ematen.

18. Erasotzaileak eta bortxatzaileak, normalki gertukoak

- **Erref:** ORD-055/027
- **Iraupena:** 0:04:30. **Hasi:** 00:55:39. **Bukatu:** 01:00:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria

Laburpena:

Erasotzaile eta bortxatzaileentzat arau eta lege gogorrek eskatzen direnean, buruan urrutiko pertsonak izaten direla azaltzen du, baina errealitatean gertukoak izaten direla normalki erasotzaileak.

19. Berdintasun teknikari hasi zenetik, aurrera eta atzerapausoak

- **Erref:** ORD-056/004
- **Iraupena:** 0:04:35. **Hasi:** 00:02:53. **Bukatu:** 00:07:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Berdintasun teknikari hasi zenean, Gipuzkoan udaletxe gutxitan zeuden berdintasun teknikariak. Orduetik aldaketak egin dira, aurrerapausoak, baina atzerapausoak ere bai. Hainbat adibide ematen ditu. Politikek indar gehiago beharko luketela uste du, esaterako, zeharkakotasuna bermatzea.

20. Feminista izatea modan

- **Erref:** ORD-056/006
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:07:59. **Bukatu:** 00:11:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Unibertsitatean hasi zenean, talde feministetan hasi zen. Orduan oso gaizki ikusita zegoen feminista izatea. Gero boom bat gertatu zen eta orain jende askok feminista dela dio. Feminista izateak zer suposatzen duen azaltzen du.

21. Mugimendu feministan gatazka gogorak

- **Erref:** ORD-056/007
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:11:09. **Bukatu:** 00:13:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Mugimendu feministak oso ondo onartu izan ditu kritikak eta askotariko ikuspegiak. Orain gatazka oso gogorak daudela azaltzen du. Debateak egiteko modu berriak asmatu beharra dagoela dio.

22. Euskal Herriko mugimendu feministako gatazkak

- **Erref:** ORD-056/008
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:13:40. **Bukatu:** 00:17:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Euskal Herrian feminismoaren baitan dauden hainbat gatazka azaltzen ditu: komunismoari lotuak, prostituzioa-pornografia-transexualitateari buruzkoak... Estatu espainiarrean dauden gatazkak azaltzen ditu, baita trans legeari buruzkoak ere.

23. Prostituzioa abolitzeko eta transexualitatearen legea atzera botatzeko plataformak

- **Erref:** ORD-056/009
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:17:11. **Bukatu:** 00:19:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Euskal Herrian bi plataforma daude: bata, prostituzioa abolitzeko plataforma, eta bestea, transexualitatearen legea atzera botatzeko. Josebek bere burua transgendero moduan identifikatzen duenez eta hormonak hartzen hasi denez, kanporatua sentitu da. Prostituzioaz hitz egitean transexualitatearekin ez lotzea arduragabekeria iruditzen zaio.

24. Gorputz transexuala ez da zaurgarritzat hartzen

- **Erref:** ORD-056/010
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:19:20. **Bukatu:** 00:22:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Transexualek emakumeak ezabatuko dituzten usteak gatazka handia sorrarazi du mugimendu feministan. Gorputz transexuala ez da zaurgarritzat hartzen. Hainbat diskurtso auzitan jartzen ditu.

25. Genero nortasuna aldatzearen aurkako diskurtsoak

- **Erref:** ORD-056/012
- **Iraupena:** 0:04:28. **Hasi:** 00:23:25. **Bukatu:** 00:27:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Genero nortasuna ez da hain erraz aldatzen; prozesua eta ordaina oso konplexuak dira. Funtsik gabeko hainbat diskurtso aipatzen ditu.

Emakumearen gorputzaren esentzialazioa bultzatzeak patriarkatuaren eredia indartzen du.

26. "Plaz!" plataforma politikoan hautagai

- **Erref:** ORD-056/013
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:27:53. **Bukatu:** 00:29:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Hauteskundeak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

"Plaz!" plataforma politikoan hautagai moduan joan zen, baina asmo handirik gabe.

27. "Plazandreok" eta "Medeak" taldeetan partaide

- **Erref:** ORD-056/014
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:29:26. **Bukatu:** 00:30:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

"Plazandreok" eta "Medeak" taldeetan parte hartu izan du. Beste eragile eta talde askorekin harreman handia izan du.

28. Feminismoaren ildo gustukoenak

- **Erref:** ORD-056/016
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:31:17. **Bukatu:** 00:32:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Feminismo erradikala, transfeminismoa, dekoloniala, marikonismoa, antikapitalista, komunitarioa... Horiek dira gustukoen dituenak.

29. Feminismo erradikala

- **Erref:** ORD-056/017
- **Iraupena:** 0:04:06. **Hasi:** 00:32:48. **Bukatu:** 00:36:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Feminismo erradikala zer den azaltzen du. Dikotomiarik ez duela planteatzen dio; hau da, ez dela gizonen kontrako diskurtso bat.

30. "Drag King" ikastaroak ematen

- **Erref:** ORD-056/018
- **Iraupena:** 0:04:32. **Hasi:** 00:36:54. **Bukatu:** 00:41:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

"Drag King" ikastaroak eman izan ditu; oso esperientzia polita izan dela dio. Emakume batek bizi dezake gizonezkoa izatea zer den egun batez. Gorputz baten gainean sexua eta generoa nola eraikitzen diren landu izan du. Adibideak jartzen ditu.

31. "Drag King" ikastaroetan maskulinitatea esperitzentatzen

- **Erref:** ORD-056/019
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:41:26. **Bukatu:** 00:44:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

"Drag King" ikastaroetan maskulinitatea esperimentatzeak ikusaraz dezake emakumeek jasaten dituzten hainbat egoera gizonezkoek ez dituztela onartzen. Adibideak ematen ditu. Maskulinitatea gizonezkoen arteko konplizitate handiari esker indartzen da.

32. Maskulinitatea praktikan probatzen

- **Erref:** ORD-056/020
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:44:14. **Bukatu:** 00:46:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

"Drag King" ikastaroan teoria eta praktika daude. Praktikan karakterizazioa egiten da eta ondoren kalera ateratzen dira. Ariketa bi aldetara egitea oso interesgarria da.

33. Telebistako eztabaidetan euskaraz edo erdaraz aritzearen aldea

- **Erref:** ORD-056/021
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:46:07. **Bukatu:** 00:48:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Telebistako hainbat saiotan hizlari aritzeaz nazkatu egin zen, baina euskarazko saioretan oso gustura dabil. Hizlarien artean euskaraz aritzeak errespetuzko tratua ekartzen duela azaltzen du.

34. Euskarari geroz eta toki gehiago

- **Erref:** ORD-056/022
- **Iraupena:** 0:04:19. **Hasi:** 00:48:14. **Bukatu:** 00:52:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Bere amak ez zuen euskaraz egiten, nahiz eta haren amak bai. Ama-hizkuntza erdara izan du. Baztertua sentitu izan da ehuneko ehun euskalduna ez izatearren. Euskarari bere bizitzan tokia ematea erabaki zuen, eta geroz eta toki handiagoa ematen ari dela dio.

35. LGTBIQ+, zergatik hainbeste letra?

- **Erref:** ORD-056/024
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:53:49. **Bukatu:** 00:56:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

<p>LGTBIQ+ siglen esanahia esan aurretik, azalpena ematen du hainbeste letra eta gehiago zergatik behar diren ulertzeko.</p>

36. LGTBIQ+ kolektiboan, lesbianak

- **Erref:** ORD-056/025
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:56:28. **Bukatu:** 01:00:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

<p>LGTBIQ+ sigletan, L hizkiak lesbiana esan nahi du. LGTBIQ+ politiketan lesbianak ikusgarritasun gutxien daukatenak dira. Borroka askotan parte hartu dute baina aitortzarik jaso gabe. Aniztasun handia dago lesbianen artean.</p>

37. LGTBIQ+ kolektiboan, gayak

- **Erref:** ORD-056/026
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 01:00:02. **Bukatu:** 01:03:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

<p>LGTBIQ+ sigletan, G hizkiak gay esan nahi du. Lesbianen kasuan bezala, aniztasun handia dago. Homosexualen artean, batzuk pasibotzat jotzen dira eta horien aldarrikapena egiten du.</p>

38. Zer da "CIS" izatea?

- **Erref:** ORD-056/027
- **Iraupena:** 0:04:12. **Hasi:** 01:03:12. **Bukatu:** 01:07:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

"CIS" hitzaren erabileraren jatorria azaltzen du. Erdi Aroan emakume eredu bat sortu zuten, kapitalismoarekin indartu zena. "CIS" hitzarekiko kritikoa da. Bizitzan zehar generoa aldakorra dela azaltzen du.

39. LGTBIQ+ kolektiboan, bisexualak

- **Erref:** ORD-056/028
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 01:07:24. **Bukatu:** 01:09:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

<p>LGTBIQ+ sigletan, B hizkiak bisexuala esan nahi du. Gizarte bisexuala izatea oso interesgarria litzatekeela dio.</p>

40. LGTBIQ+ kolektiboan, transexualak, transgeneroak, trabestiak

- **Erref:** ORD-056/029
- **Iraupena:** 0:04:29. **Hasi:** 01:09:21. **Bukatu:** 01:13:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

<p>LGTBIQ+ sigletan, T hizkia transexualitatearekin lotzen da baina transgeneroa ere izan daiteke. Trabestiak oinarrian daude; ezarritako roletatik atera eta ukatutako generoaren parte batzuk hartzen dituzte.</p>

41. Femitatea edo maskulinitatea mozorro

- **Erref:** ORD-056/030
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 01:13:50. **Bukatu:** 01:15:52

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Feminitatea barregarria da, edozeinek hartu dezake; maskulinitatea gotorlekua da. Gizonak emakumez mozorrotzen dira baina emakumeak gizonez ez.

42. LGTBIQ+ kolektiboan, intersexualak

- **Erref:** ORD-056/031
- **Iraupena:** 0:04:23. **Hasi:** 01:15:52. **Bukatu:** 01:20:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

<p>LGTBIQ+ sigletan, intersexualitea esan nahi du I hizkiak. Diformismo sexualaren araua apurtzen du. Ar eta eme kategoriak aplikatu ezin zaizkienean esaten zaie intersexualak. Gaixotasuntzat hartzen zen lehen eta ebakuntzak egiten zizkieten jaio orduko.</p>

43. LGTBIQ+ kolektiboan, "queer"ak

- **Erref:** ORD-056/032
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 01:20:15. **Bukatu:** 01:24:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

<p>Q hizkiak "queer" esan nahi du. Posizio politiko batekin dauka zerikusia. Ertzetako gorputzak eta zapalkuntzak barnebiltzen ditu.</p>

44. LGTBIQ+ kolektiboan "+" ikurrak esan nahi duena

- **Erref:** ORD-056/033
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 01:24:00. **Bukatu:** 01:25:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

<p>"+" hizkiak beste guztia gehitzen die aurrekoei. Esaterako, asexualak daudela azaltzen du.</p>

45. Zerk batzen ditu LGTBIQ+ kolektiboko kideak?

- **Erref:** ORD-056/035
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 01:26:09. **Bukatu:** 01:28:50

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

LGTBIQ+ kolektiboa osatzen dutenak arau estandarretik irten izanak batzen ditu. Heterosexualitatea zer den azaltzen du; praktika sexual eta jarrera konkretu batzuk izatea dakar.

46. Borrokak batera eta bereizita LGTBIQ+ kolektiboan

- **Erref:** ORD-056/036
- **Iraupena:** 0:03:44. **Hasi:** 01:28:50. **Bukatu:** 01:32:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

LGTBIQ+ kolektiboan batzuetan borrokak batera egiten dituzte eta beste batzuetan bananduta. Hainbat adibide jartzen ditu.

47. LGTBIQ+ kolektiboari lotutako taldeak

- **Erref:** ORD-056/037
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 01:32:34. **Bukatu:** 01:35:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

EHGAM, Aldarte, Lesbiana feministak, Gehitu, MMA, Bala, Naizen, Errespetuz, Bilgune Feminista... taldeak aipatzen ditu.

48. Frankismoa sexualitatearen ikuspegitik, oso gogorra

- **Erref:** ORD-057/003
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:01:35. **Bukatu:** 00:03:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria
- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

Frankismoan ilegala zen homosexuala izatea, gizonak emakumez jaztea... 70. hamarkadan bazterreko gorputz batzuk batu egiten ziren, adibidez, putetxean. Frankismoa, sexualitatearen ikuspegitik, oso garai gogorra izan zen.

49. LGTBI kolektiboaren historia

- **Erref:** ORD-057/004
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:03:26. **Bukatu:** 00:06:32

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

70. hamarkada oso garrantzitsua izan zen. New Yorkeko taberna batean maritxuak, trabestiak eta beste matxinatu egin ziren; 1972an Bartzelonan eta 1973an Euskal Herrian. Ondoren normalizaziorako joera egon zen herri mugimenduaren eskutik.

50. EHGAM, lesbianak eta feministak elkarrekin

- **Erref:** ORD-057/005
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:06:32. **Bukatu:** 00:09:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Euskal Herrian EHGAM taldea sortu zen, baita mugimendu feministari lotutako lesbiana feministen taldeak ere. Batzuek lehentasuna feminismoari ematen zioten eta beste batzuek lesbianismoari. Joan-etorriak eta talkak egon izan diren arren, oso gurutzatuak egon dira bi mugimenduak.

51. LGTBIQ+ mugimenduaren lehen aldarria, existitzeko eskubidea

- **Erref:** ORD-057/006
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:09:04. **Bukatu:** 00:10:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

LGTBIQ+ mugimenduko lehenengo aldarrikapena existitzeko eskubidea izan da. Kartzelaratu egin izan dituzte hainbat, etxetik kaleratzen zituzten batzuk... Plazera, jaia eta bizitza ospatu izan ditu mugimenduak.

52. HIESAri aurre egiteko ardura LGTBIQ+ mugimenduan

- **Erref:** ORD-057/007
- **Iraupena:** 0:03:46. **Hasi:** 00:10:49. **Bukatu:** 00:14:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

<p>90. hamarkadaz geroztik, HIESAren kontrako borrokari lotuko zaio LGTBIQ+ mugimendua. Inguruan HIESAren gatik hildakoak izan zituen. Esaten

du garai hartan inori ez zitzaiola axola maritxuak eta yonkiak hil zitezen. LGTBIQ+ mugimenduak gaixoez sendagaiak parteka zituzten eragin zuen, prebentzio neurrien zabalpena egin zuen...</p>

53. Homosexualen arteko ezkontzen aldarria

- **Erref:** ORD-057/008
- **Iraupena:** 0:04:18. **Hasi:** 00:14:35. **Bukatu:** 00:18:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

<p>90. hamarkada bukaeran HIESA kontrolatuago zegoen. EHGAM zen erreferentea orduan, hiriburuetan bereziki. Espainiar estatuan lelo erradikalak zabaltzen zituzten hainbat taldek. Gehitu taldea sortu zenean, baita beste kolektibo batzuk ere, homosexualen arteko ezkontza ardatz hartu zuten eta eredu kapitalistari jarraituz egin zituzten aldarrikapenak.</p>

54. Topaketak Artelekun 2000n

- **Erref:** ORD-057/009
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:18:53. **Bukatu:** 00:21:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

2000. urtetik aurrera, topaketa bereziak egin zituzten Artelekun. Mugimendua elikatzeko balio izan zuten; Queer teoriaren berri izan zuten bertan. MEDEAK eta Plazandreok aipatzen du. Feminismoaren eta LGTBIQren arteko lotura ikusi zuten.

55. Homosexualitatea, legez jazarrita

- **Erref:** ORD-057/011
- **Iraupena:** 0:03:01. **Hasi:** 00:23:56. **Bukatu:** 00:26:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Homosexualitatea gaixotasun mentaltzat hartzen zen eta legeak zeuden homosexualitatearen kontra. Elkarrekin legeztatzea lan zaila izan zen. Klandestinitatean egiten ziren topaketak eta jarduera asko, feminismoan bezala. Ordizian gertatu zen lesbiana bi iraindu eta jipoiu zituztela, eta inork ez zuen ezer egin. Salatzera ez ziren joaten, legea kontra baitzuten.

56. Homosexualen ezkontza

- **Erref:** ORD-057/013
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:27:26. **Bukatu:** 00:30:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Turismoari begira "gayfriendly" izan nahi izan dute Espainian zein Euskal Herrian. Espainia aitzindaria izan zen homosexualen ezkontza onartzerakoan, 2005ean. Urte berean elkarte asko sortu ziren ezkontza eskatzen zutenak.

57. Transexualitatearen Legea, gatatzak beteta

- **Erref:** ORD-057/014
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:30:40. **Bukatu:** 00:33:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Hurrengo erronka 2007ko Transexualitatearen Legea izan zen. Autodeterminazio eskubidea, despatologizazioa, gorputzarekiko autogestioa... izan zituzten eztabaidagai garai hartan. Espainiar estatuak autodeterminazio hitzarekin duen gatatzak hitz egiten du: azaltzen du nola ez duen onartzen ez norbanakoentzat ezta lurraldeentzat ere.

58. Espainiako TRANS legea

- **Erref:** ORD-057/015
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:33:05. **Bukatu:** 00:35:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Homosexualitatearen aldeko kolektibo normatiboen eta MEDEAK bezalako en arteko talkak azaltzen ditu. Espainiar estatuko TRANS Legea zertan den azaltzen du: autodeterminazio hitzik gabe, pertsona ez bitarren izaera ukatuz, adin txikikoak medikaziorik gabe geratu dira...

59. Transexualitatea kudeatzeko genero unitateak

- **Erref:** ORD-057/016
- **Iraupena:** 0:03:43. **Hasi:** 00:35:39. **Bukatu:** 00:39:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Transexualitatea kudeatzeko prozesuak ikaragarriak zirela dio. Adibideak ematen ditu. Gurutzetan dagoen genero unitatearen bitartez kudeatzen dute transexualitatea EAEn, eta horrek dena baldintzatzen duela azaltzen du, legeek diotenaren gainetik.

60. Adin txikikoentzat izen aldaketa konplikatu da

- **Erref:** ORD-057/017
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:39:22. **Bukatu:** 00:41:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Estatuko TRANS legeak izan arren, izen aldaketa oso tramite zaila dela azaltzen du, bereziki adin txikikoen kasuan. Espainiar estatuan leku batzuetan genero unitateak kendu egin dituzte baina beste batzuetan ez.

61. Genero trantsizioa eta abortua, antzeko egoeran

- **Erref:** ORD-057/018
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 00:41:34. **Bukatu:** 00:44:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Gaur egun, espainiar estatuan, izena aldatu eta genero trantsizioa egin daiteke diagnostiko psikiatrikorik gabe. Medikuekin bideratzen da trantsizioa, endokrinoaren bitartez. Ikasketetan ez dute medikuek gaia lantzen. Gaiak abortuarekin duen antzekotasuna aipatzen du.

62. Francisen hilketa

- **Erref:** ORD-057/022
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:48:59. **Bukatu:** 00:50:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Francisi egindako omenaldietan parte hartu du, baina ez daki ondo bere historia zein izan zen. EHGAMekoengandik gertu zegoen. Erreferentea izan da.

63. "Eta zu zergatik zara heterosexuala?" kartelaz

- **Erref:** ORD-057/024
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 00:51:40. **Bukatu:** 00:54:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

"Eta zu zergatik zara heterosexuala?" kartela atera zuten lesbiana feministek Martxoaren 8an, 80. hamarkadan. Bartzelonan, ekainaren 28 batean, manifestariak ikusleak grabatu zituzten mugikorrarekin. Jendearen galderak egunero eta etengabe jasan behar izaten dituztela dio.

64. Lesbiana feministen aldizkariak

- **Erref:** ORD-057/026
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:55:07. **Bukatu:** 00:57:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Prentsa
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Pare bat aldizkari zeuden lesbiana feministenak. Zeinek azal hobea atera lehian aritzen ziren. Beste gorputz batzuk, beste modu batzuk ikusarazten zituzten. "Sorginak" izenarekin Iparraldean sortutako emakumeen lehen taldea izan zen.

65. LGTBIQ+ kolektiboaren kontrako erasoak

- **Erref:** ORD-057/027
- **Iraupena:** 0:04:24. **Hasi:** 00:57:36. **Bukatu:** 01:02:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Prentsa
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBIQ+

Laburpena:

Gaur egun LGTBIQ+ kolektibokoak jipoitzen dituztenean, salatu egiten dira. Indarkeria horiek egunerokoan txertatuta daude eta askotan jasan behar izan dituzte. Erasoei erantzutearren, erasotzat beharrean borrokatzat hartu izan dira. Gorrotatzen dituzten gauzei morboa eransten diete askok, eta horrek pertsona berak jipoitu zein bortxatzea eragiten du.

66. Eraso homofoboak

- **Erref:** ORD-057/028
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 01:02:00. **Bukatu:** 01:03:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Prentsa

Laburpena:

Badira eraso homofobo asko osagai sexualak dituztenak.

67. Eraso homofoboan osagai sexuala

- **Erref:** ORD-057/029
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 01:03:01. **Bukatu:** 01:04:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Prentsa

Laburpena:

Tipo batek jipoitu zuenean, berak eraso sexualtzat salatu zuen baina epaileak erabaki zuen ez zegoela desira sexualik, eta beraz, ez zela bortxaketa. Eraso gogor bat jasan aurretik beste asko jasan behar izaten direla azaltzen du.

68. Arazo baten aurrean erantzutea, garrantzitsuena

- **Erref:** ORD-057/030
- **Iraupena:** 0:02:51. **Hasi:** 01:04:46. **Bukatu:** 01:07:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Prentsa

Laburpena:

Maiatzaren 17ko transfobia eta homofobiaren aurkako nazioarteko eguna oso berria da. Berari "trans-marika-bollo-puta" izendapena gustatzen zaio. Galtzen diren hitzak eta letrak garrantzitsuak iruditzen zaizkio. Nazioarteko egunak ez daki positiboak diren edo efemeride bihurtzen diren. Arazo baten aurrean erantzuna ematea garrantzitsuagoa iruditzen zaio.

69. Ostadarraren ikur koloretsua

- **Erref:** ORD-057/031
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 01:07:37. **Bukatu:** 01:09:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » LGTBQ+

Laburpena:

Ostadarraren ikurra nondik sortu zen kontatzen du. Jatorrizko herrien koloretako ikurra asko gustatzen zaio, eta lotura bat ikusten dio.

70. Euskal Herrian, abortuaren gaiak mugiarazi zituen feministak

- **Erref:** ORD-057/034
- **Iraupena:** 0:04:10. **Hasi:** 01:11:54. **Bukatu:** 01:16:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Iparraldeko historia urruti geratzen zaio; Sorginak taldea izan zen lehena. Madrilgo 1973ko jardunaldi klandestinoak erreferente izan ziren Hego Euskal Herrian. Dibortzio eskubiderik ez zegoen, kontu zenbaki bat irekitzeko gizonezko baten baimena behar zuten emakumeek, bortxatzaileak bortxatuaren aitari ezkontzeko baimena eskatzen bazion zigorra ezabatzen zen, eta abar. Euskal Herrian abortuaren gaia izan zen gakoa. Hamaika lagun atxilotu zituzten abortua egin edo laguntzeagatik. Ezagutzeko interesgarriena iruditzen zaio abortua bideratzeko sortzen zituzten sareak eta baliabideak. Ibilbide zehatzak eta seguruak sortzen zituzten.

71. Dibortzioa, bortxaketa, abortua

- **Erref:** ORD-057/036
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 01:16:51. **Bukatu:** 01:19:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Prentsa

Laburpena:

Epaiketa kristau baten bitartez bereizten ziren bikoteak dibortzio eskubidea baino lehen. 1987ra arte bortxaketa ia despenalizatuta zegoela azaltzen du. Abortuaren gaia behin eta berriz azaleratzen da eta oso garrantzitsua izan da.

72. Feminismoaren historia, olatuen teoria

- **Erref:** ORD-057/037
- **Iraupena:** 0:03:49. **Hasi:** 01:19:40. **Bukatu:** 01:23:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Emakumeak frantziar iraultzan antolatu egin ziren eta lehen olatua sortu zen. Bigarren olatua XIX. mendearen bukaeran eta XX.mende hasieran boto eskubidearekin hasten direnean sortzen da. 3. olatua 80. hamarkadara arte luzatu daitekeela dio. 2000tik pixkanaka 4. olatua hasi zela uste du. Oraingoa ez du oso gustuko berak.

73. Feminismo autonomoak eta mixtoak

- **Erref:** ORD-057/038
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 01:23:29. **Bukatu:** 01:26:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Bera mugimendura iritsi aurretik, feminismo autonomoen eta mixtoen arteko talka handiak izan ziren 90. hamarkadan eta elkarrengandik aldendu egin

ziren. Belaunaldi berriak sartu ziren orduan eta pixkanaka gaur egunera arteko olatua sortu zen. Pornografiaren kontrako diskurtsoa orain hasi da hemen lantzen.

74. Begirada dekoloniala feminismoan

- **Erref:** ORD-057/040
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 01:26:36. **Bukatu:** 01:28:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Feminismoa begirada dekolonialetik egiten denean, historiaren irakurketa aldatu egiten da. Ez da bakarrik europezentrista, beste irakurketa batzuk ere ezabatzen ditu.

75. Feminismoko bi korronte 80ko hamarkadan: berdintasunarena eta desberdintasunarena

- **Erref:** ORD-057/044
- **Iraupena:** 0:04:41. **Hasi:** 01:31:33. **Bukatu:** 01:36:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

80. hamarkadan bi korronte nagusi daude: berdintasunarena bata, desberdintasunarena bestea. Biak azaltzen ditu. Talka handia egon zen bi korronteen artean. Lanbroak taldea aipatzen du; formakuntza eskola dute eta hezkidetzan lan handia egin dute. Ezker abertzaleko feministak eta beste feministen artean talkak zeuden. Yoyesen aipatzen du. MEDEAK eta Bilgune Feminista bateratsu sortu ziren. Martxoaren 8an zein kanta abestu eztabaidatzen aritzen ziren.

76. Lesbianismoa eta feminismoa elkartuta

- **Erref:** ORD-057/046
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 01:36:31. **Bukatu:** 01:37:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

90. hamarkadan edo 2000n talde asko egituratu ziren, lesbianismoa eta feminismoa batzen zituztenak.

77. Lan ordainduak eta zaintza krisia

- **Erref:** ORD-057/048
- **Iraupena:** 0:04:29. **Hasi:** 01:38:26. **Bukatu:** 01:42:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Garai bateko feministak oso nahastuta egoten ziren beste mugimendu sozialetan ere. Jazarpena oso gogorra zen eta erantzuna ere bai. Emakumeak lan-munduan hasterakoan, autonomia ekonomikoa izan ahal izatea faktore garrantzitsua zen. Gizonezkoak ez ziren etxeko lanetara sartu. Oraindik egoera antzeko samar dago. Zaintza lanetan esklabu moduan dihardutenak sartu direla dio.

78. Kristalezko sabaia zer den

- **Erref:** ORD-057/049
- **Iraupena:** 0:04:03. **Hasi:** 01:42:55. **Bukatu:** 01:46:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Kristalezko sabaia zer den azaltzen du: botereguneetan gizon eredu bakarrak jarraitzen duela dio. Futbola, eliza eta estatuak adibidetzat jartzen ditu. Margaret Thatcherren figuraz hitz egiten du.

79. Emakumearen egoera frankismoan

- **Erref:** ORD-057/051
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 01:47:39. **Bukatu:** 01:50:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

Iparraldetik antisorgailuak ekartzen zituzten. Erregimen frankistaren azken urteetan irekierari buruz hitz egiten hasi ziren. Frankismoak emakumeen gorputza erregulatzeko mila gauza sortu zituen eta horietako bat zen banketxean kontua irekitzeko senarraren baimena eskuratu beharra. Dibortzioarena eta gidatzearena oso garrantzitsua izan zen. Bizikletak ere aipatzen ditu.

80. Gerra aurreko mugimendu anarkista eta askatzailea

- **Erref:** ORD-057/052
- **Iraupena:** 0:04:38. **Hasi:** 01:50:26. **Bukatu:** 01:55:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

"Seccion femenina" izenekoak egin behar izaten zuten emakumeek eskubide batzuk eskuratzeko. XX. mendeko hasierako hamarkadetan askatasun handia bizi izan zutenentzat 40 urtez diktadura faxista bizitzea oso gogorra izan

behar zela dio. Mugimendu anarkista oso indartsua egon zen Espainian eta guzti hori berreskuratzearen garrantziaz ari da.

81. Kasilda eta Tabakalerako langileak

- **Erref:** ORD-057/054
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 01:56:00. **Bukatu:** 01:57:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Kasildak granadak eta dinamitak eramaten zituen saskian kamuflatuak. Donostiako Tabakaleran langile guztiak emakumeak ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-06-20

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com